

Upprop för barn

Lagstadga barns rätt att utvecklas med lust i trygghet!

Förra seklets stora slagord – barnets århundrade – försvann snabbt ur makthavarnas och opinionsbildarnas minne. Medieproducenter väljer att sända psykisk misshandel av barn som underhållning. Utifrån Supernannyns ideal får föräldrar lära sig att stöta bort och ignorera sitt barn när det behöver närhet och värme. Skamvrån återinförs men kallas för time-out. Utbildningsprogram lanseras för skola och barnomsorg där personal tränas att disciplinera genom auktoritär avstängning och förnedrande behandling. Istället för att barn får lära sig att respektera sig själv och andra uppfostras det till att satsa på egen vinning: vad kan jag förlora eller vinna på att göra på de sätt som de vuxna vill?

I spetsen för ett hårdnat mode i sättet att möta barn och ungdomar går regeringen. I dess retorik hyllas kunskap. Det vore värdefullt om regeringen använder systematisk kunskap också inom utbildningsområdet. I strid mot vetenskapliga rön förespråkas straff som uppfostringsmetod, t ex i form av kvarsittning. Lärarcentrerad undervisning lyfts fram istället för elevaktivt lärande. De ungas frågor och uppfattningar om vad som är viktigt att lära döms ut. Regeringen ordnar, tillsammans med oppositionen, så att eleverna oftare blir centralt prövade och deras motivation ska styras av tätare betyg och kunskapskontroller. Betygsjakt ska ersätta kunskapstörst som drivkraft för lärande. Man avvisar evidensbaserad kunskap som visar att ungas lust att lära föds i deras medskapande och när de fördjupar sig i lärande.

Unga utvecklas när de ställs inför krav och möter utmaningar i trygga sammanhang, där det är tillåtet och önskvärt att de lär såväl av misstag som av lyckade tilltag. Unga utvecklas bäst när de bejakas och när deras sätt att tänka och känna möts med respekt. Vi uppmanar ministrar och andra opinionsbildare att sluta upp med att behandla barn och ungdomar som mindre värda. Visa dem istället respekt. Använd forskning och beprövad erfarenhet när initiativ tas så att ungdomar får utvecklas utifrån lust och engagemang i trygga situationer. Bemöt barn och ungdomar så som vi önskar att de ska vara – ansvarstagande, företagssamma, samarbetskunniga, kreativa och kritiskt reflekterande.

År 1989 antogs FN:s barnkonvention. Den ratificerades av Sverige 1990. Trots detta har vi ännu inte inarbetat den i svensk lag, till skillnad från Norge. Detta innebär att brott mot konventionen inte kan beivras i Sverige. Vi uppmanar våra lagstiftare i alla partier och vår regering att göra barnkonventionen till svensk lag. Nästa höst ska Sverige vara EU:s ordförande. Inordna barnkonventionen i den svenska lagen till dess. Det skulle visa på ett ledarskap värt att ta efter. Våra barn är värda den respekten i lagarna.

Mats Ekholm, professor vid Karlstads universitet

Hans-Åke Scherp, docent i pedagogik vid Karlstads universitet

Bengt-Erik Andersson, professor emeritus, Stockholms universitet

Underteckna uppropet: <http://sites.google.com/site/barnuppropet/>